

Τεχνολογίες Εκμετάλλευσης και Αξιοποίησης Υδρογονανθράκων

Εργαστήριο 2^ο

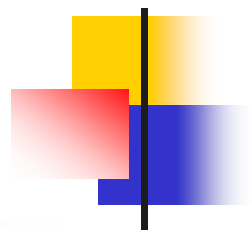
---

*Σύσταση Υδρογονανθράκων
Προσδιορισμός Πυκνότητας (Άσκηση 7)
Προσδιορισμός S με XRF (Άσκηση 13)*

Δρ. Στέλλα Μπεζεργιάννη

Υδρογονάνθρακες

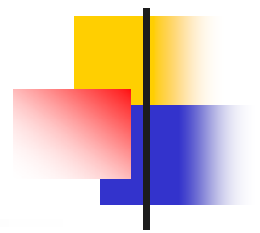

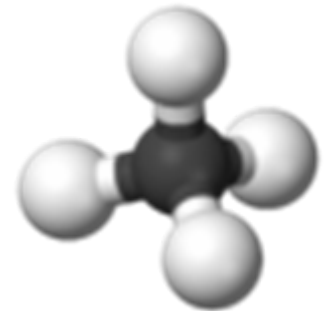
- Μόρια αποτελούμενα κυρίως από C και H
  - Μικρές προσμίξεις S, N, O, μετάλλων
  - Αποτελούν εξαιρετική καύσιμη ύλη
  - Υδρογονάνθρακες = Καύσιμα
- Κορεσμένοι – Ακόρεστοι
- Κυκλικοί – Αλειφατικοί

Μεθάνιο CH_4

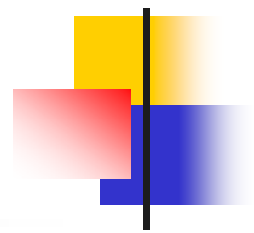

- MB=16
- 25% κ.β. H, 75% κ.β. C
- 22,4 lit CH_4 σε Κ.Σ. (25°C, 1atm) ζυγίζει 16gr

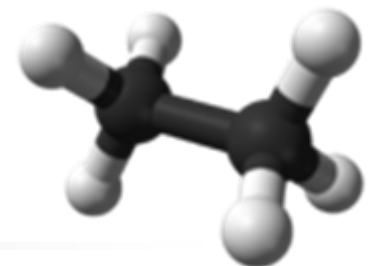

Αιθάνιο C_2H_6

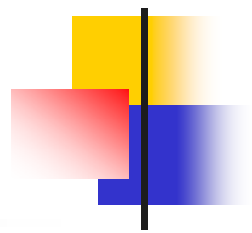

- MB=30
- 20% κ.β. H, 80% κ.β. C
- 22,4 lit CH_4 σε Κ.Σ. ($25^\circ C$, 1atm) ζυγίζει 30gr

Μίγμα $\text{CH}_4 - \text{C}_2\text{H}_6$

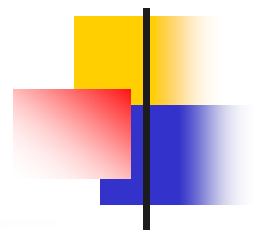
- 2 lit αερίου περιέχουν
50% κ.ο. CH_4 και 50% κ.ο. C_2H_6
  - Ποιά η σύσταση του αερίου κ.β.;
-
- 2 lit αερίου περιέχουν:
 $0.5 \cdot 2 = 1$ lit CH_4 και $0.5 \cdot 2 = 1$ lit C_2H_6
  - Επίσης,
1 lit CH_4 ζυγίζει $16/22.4 = 0.714$ gr
1 lit C_2H_6 ζυγίζουν $30/22.4 = 1.339$ gr
  - Άρα στο σύνολο των 2.053 gr ($0.714 + 1.339$)
περιέχουν 35% κ.β. CH_4 και 65% κ.β. C_2H_6

Μέτρηση Πυκνότητας

Πυκνότητα, SG, API

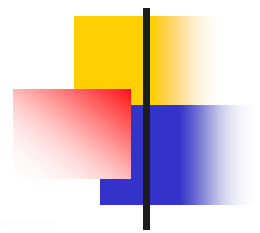

- Δείκτες ποιότητας αργού πετρελαίου και προϊόντων
  - Βαρύ, ελαφρύ, μεσαίο
- Μέτρηση πυκνότητας με μέθοδο ASTM D-1298
  - Στους 15°C ή 60°F
- Υπολογισμός Σχετικού Ειδικού Βάρους (SG)
  - Μέτρηση πυκνότητας αργού πετρελαίου στους 60°F
- Υπολογισμός API από SG

$$SG_{60^{\circ}F} = \frac{d_{oil-60^{\circ}F}}{d_{H_2O-60^{\circ}F}}$$

$$^{\circ}API = \frac{141.5}{SG_{60^{\circ}F}} - 131.5$$

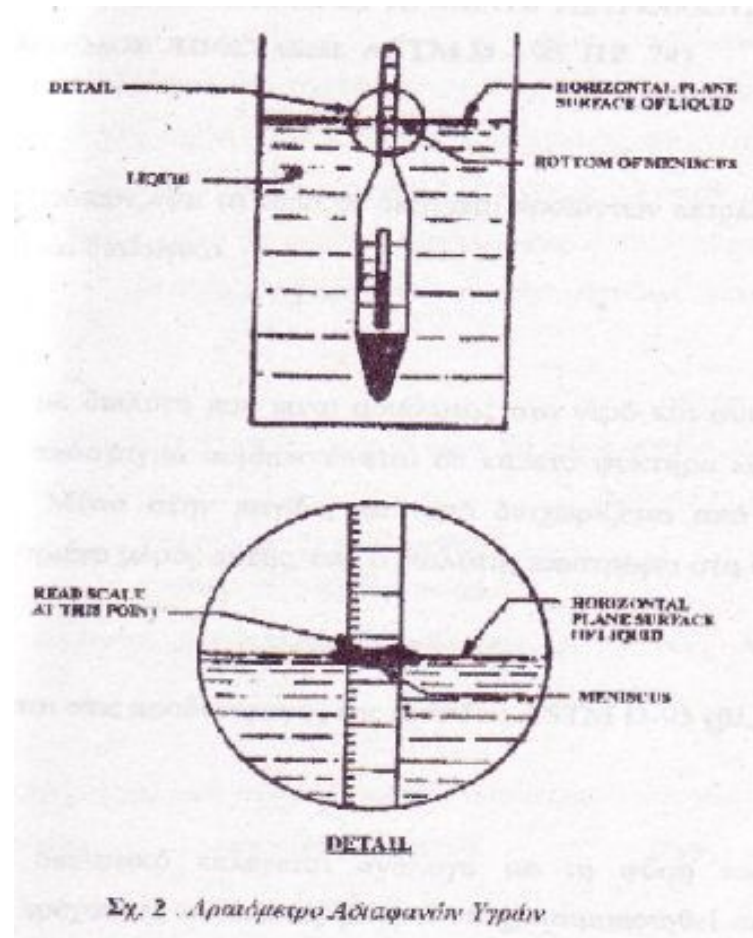
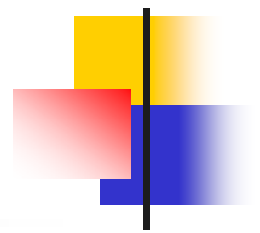
Συσκευή Μέτρησης

- Γυάλινα αραιόμετρα βαθμολογημένα σε μονάδες πυκνότητας, SG, ή API, σύμφωνα με προδιαγραφές ASTM D-1298
- Θερμόμετρα όπως ASTM D-1298
  - Εύρος από -20°C έως 102°C
- Γυάλινοι κύλινδροι
  - Διαμέτρου $> 2.5\text{cm}$ από διάμετρο αραιομέτρου
  - Ύψους(cm) $> 2*2.5 + \text{Ύψος Αραιομέτρου(cm)}$

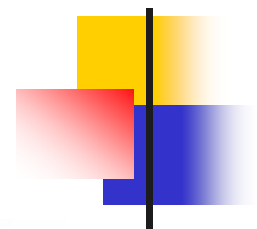

Αραιόμετρο

Πηγή: Στούρνας Σ., Λόης Ε. και Ζαννίκος Φ., Σημειώσεις Τεχνολογίας Καυσίμων και Λιπαντικών – Εργαστηριακές Ασκήσεις, 2002

Αναγωγή στους 15°C

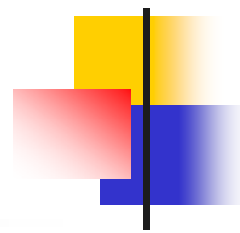

Πίνακας 1 : Αναγωγή Αποτελεσμάτων στους 15°C

Πυκνότητα σε 15°C <i>gr / cm³</i>	Συντελεστής Διόρθωσης ανά 1°C	Πυκνότητα σε 15°C <i>gr / cm³</i>	Συντελεστής Διόρθωσης ανά 1°C
0,5967 – 0,6049	0,00103	0,7422 – 0,7534	0,00079
0,6050 – 0,6133	0,00101	0,7535 – 0,7646	0,00077
0,6134 – 0,6219	0,00099	0,7647 – 0,7757	0,00076
0,6220 – 0,6319	0,00097	0,7758 – 0,7866	0,00074
0,6320 – 0,6418	0,00095	0,7867 – 0,7984	0,00072
0,6419 – 0,6529	0,00094	0,7985 – 0,8020	0,00070
0,6530 – 0,6648	0,00092	0,8021 – 0,8279	0,00068
0,6649 – 0,6773	0,00090	0,8280 – 0,8594	0,00067
0,6774 – 0,6897	0,00088	0,8595 – 0,9245	0,00065
0,6898 – 0,7023	0,00086	0,9246 – 1,0243	0,00063
0,7024 – 0,7164	0,00085	1,0244 – 1,0742	0,00061
0,7165 – 0,7298	0,00083	1,0743 – 1,1241	0,00059
0,7299 – 0,7421	0,00081		

Πηγή: Στούρας Σ., Λόης Ε. και Ζαννίκος Φ., Σημειώσεις Τεχνολογίας Καυσίμων και Λιπαντικών – Εργαστηριακές Ασκήσεις, 2002

Σύγχρονες Τεχνικές Μέτρησης

ASTM D-4052

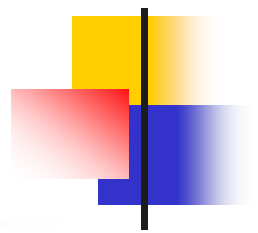
Εργαστήριο Περιβαλλοντικών Καυσίμων και Υδρογονανθράκων, Ινστιτούτο Τεχνικής Χημικών Διεργασιών / ΕΚΕΤΑ

*Μέτρηση S με την Μέθοδο
Φθορισμού Ακτίνων X*

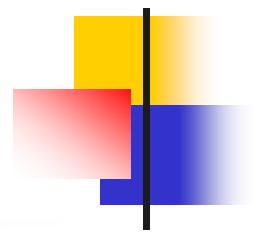
Περιεκτικότητα S

- Δείκτες ποιότητας αργού πετρελαίου και προϊόντων
  - Sour ή Sweet
  - Καθορίζει την τιμή του αργού
- Μέθοδος ASTM D-4222
  - Προσδιορισμός S με φθορισμό ακτίνων X (X-Ray Fluorescence, XRF)
  - Ανεξάρτητη από τον τύπο των μορίων S που βρίσκονται στο δείγμα
- Εφαρμόζεται για λόγους
  - Περιβαλλοντικούς (περιορισμός εκπομπών SO_x)
  - Λειτουργικούς (δηλητηρίαση καταλυτών)
  - Ασφαλείας (διάβρωση, δηλητηρίαση από H_2S)

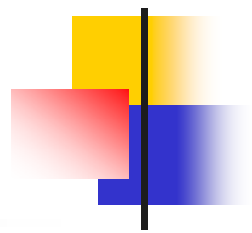
Μέθοδος ASTM D-4222

- Το δείγμα πετρελαίου ακτινοβολείται με ακτίνες X
- Το S διεγείρεται και εκπέμπει ακτινοβολία δηλαδή φθορίζει
- Η ενέργεια της φθορίζουσας ακτινοβολίας είναι χαρακτηριστική για κάθε στοιχείο
- Η ένταση της φθορίζουσας ακτινοβολίας είναι ανάλογη του στοιχείου στο δείγμα

Συσκευή XRF-Sulfur

Εργαστήριο Περιβαλλοντικών Καυσίμων και Υδρογονανθράκων, Ινστιτούτο Τεχνικής Χημικών Διεργασιών / ΕΚΕΤΑ